

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Disquisitio VI. An, & in quantum ex ratione demonstrari possit Summi Pontificis supra Reges etiam in temporalibus authoritas?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

101. Sed nunquid ita sentiunt Principes tunc tantum, quanto illa potestas Ecclesiastica sibi commodum est. Henricus licet ita, ne dicam furore, correptus, adversus Gregorium VII. eum scribit. *Facetur, se in causa hæreleos Ecclesiæ subiacere. Hæc sunt ejus verba; Henricus non usurpativè, sed piè Dei ordinatione Rex Hilibrando non jam Apostolico, sed falso Monacho me quoque, licet indignus inter Christianos sum ad Regnum vocatus, te teste, quem sanctorum Patrum traditio soli Deo iudicandum docuit, nec pro aliquo crimine, nisi a fide (quod absit) exorbitaverim, deponendum asseruit, &c.* Deinde notat, Julianum Imperatorem licet Apollatam, ab Episcopis non fuisse depositum, quod eorum prudentiæ, non potestatis defectui tribuit; Cum etiam Julianum Apostatam prudentia sanctorum Episcoporum non sibi, sed soli Deo deponendum commiserit.

102. Atque ea ratio sufficeret ad vindicandam Ecclesiæ suam auctoritatem adversus illius non alium, quem aliqui obijciunt, negantes, ullam ejus fuisse praxim per multa sæcula. Id enim prudentiæ, seu benignitati piæ illius naturis, non auctoritatis defectui, adscribendum esset. Adeo periculosa est Sacerdotij cum Imperio contentio, ut illius vitanda causa, multa mala minora sæpe sustinenda sint.

103. Hæc, ut opinor, sufficiunt, ut unusquisque se videat, non necesse iam fuisse hoc tempore declarationem Cleri Gallicani circa istam Ecclesiæ potestatem, quippe cum ne minimum quidem esset periculum, ne Summus Pontifex eam uteretur; sed etiam plurimum Conciliorum praxi, sanctorum Patrum, & Doctorum, Theologorum, & Jurisperitorum doctrinæ, Principum, eorumque Officialium professioni contrariam, ut iterum marer, ausos fuisse Illustrissimos Episcopos Cæteris Parisiensis eam negare, suamque sententiam *Verbo Dei, Patrum traditioni, & Sanctorum exemplis consonam declarare.*

104. Opportuna fortassis fuisset hæc doctrina Cleri Gallicani, etsi (absit verbo injuria) minus vera, cum Christiani, martyrij desiderio incensis, occasiones avidè quærebant; at nunc ita refrixit charitas, ut si, quod Deus Optimum avertat, oriretur persecutio, maxima futura esset Religionis ruina. Si enim tam multi injustis potentium desiderijs obsequuntur, ne illorum favore priventur, aut in aliqua temporalia damna incurrant; quid foret Principibus certam mentem intentantibus? Nonne Deus Christianorum debilitati consuloisse existimandus est, qui, ne Judæi veram Religionem averterentur, vetuerat, ne in his Rex infidelis præficeretur, *Deuteronom. 17. v. 15.*

105. Nescio, an hodie pro Religione omnes Episcopi Galliæ B. Martini pro disciplina constantiam imitentur, de quo ita scripsit S. Severus Bituric Archiep. in vita B. Martini cap. 23. *Atque ut minora tan is inseram (quamvis, ut est nostrorum ætas temporum, quibus jam depravata omnia, atque corrupta sunt, penè præcipuum sit, adulationi Regiæ Sacerdotalem non cessasse constantiam) cum ad Imperat. Maximum ferocis in-*

genij virum & bellorum civilium victoriæ clarum plures ex diversis partibus Episcopi convenissent, & sæda circa Principem omnium adulario notaretur, sequè degeneri inconstantia, Regiæ Clientelæ, Sacerdotalis dignitas subdidisset, in solo Martino Apostolica auctoritas permanebat. Nam etsi pro aliquibus supplicandum Regi fuit, imperavit potius, quam rogavit.

Nescio, an multi ex alijs Ordinibus cum Divo Joanne Damasceno de sacris Imaginibus orat. 1. sub principum, verè dicerent; *Nec veritati Regiam amplitudinem prætulit. Loquebar enim, inquit Divinus ille pater David, in conspectu Regum, & non confundebat. Quin etiam ob id magis sum incitatus. Nam ad subiectos decipiendos multum valet Regis auctoritas. Pauci enim, nimirum illi, qui totarum Reges Cælestis Regis Imperio gubernari, & leges debere Regibus imperare sicut, iniqua eorum jussa negligunt, & aspernantur. Et sub finem ejus. Orat. Regio non cedemus Imperio, patrum conanti evertere consuetudinem. Neque enim prius est Regum, Ecclesiastica instituta convellere; his de rebus statuere, atque decernere, non ad Reges pertinet, sed ad Concilia; nam ubi duo, vel tres, inquit Dominus, congregati fuerint in nomine meo, ibi sum in medio ipsorum. Ligandi, solvendi que potestatem non Regibus, sed Apostolis, & eorum successoribus, Pastoribus, & Doctoribus Christus dedit.*

Si penes Rempublicam manet jus, aliquando Principatum transferendi, ut manere fatendum est, nisi multos Principes Tyrannidis reos facias, quænam occurrere jultior ratio poterit eo jure utendi, quam ubi regimen temporale ab æternâ felicitate avertit, ad quam referenda est pax, & tranquillitas civilis, qui proximus est Principatus finis? id autem cum contingit, nonne & Principum severitati, & subditorum saluti omnino necessarium est, ut a fidelitatis juramento absolutio petatur, sicut ab alijs?

Cum autem mutua sit Principum, & subditorum obligatio ad exequenda pacta in institutione Regni conventa, nonne justa erit causa, ut Ecclesiæ præstitæ fidei vinculo eximat lubditos, si Princeps contra datam fidem eos in verâ Religionis custodiâ servandi, a verâ Religione deterreat?

DISQUISITIO VI.

An, & in quantum ex ratione demonstrari possit Summi Pontificis supra Reges etiam in temporalibus auctoritas?

S. I.

AUTHOR Regalis Sacerdotij præf. lib. 1. §. 17. n. 9. Ecclesiastica, seu Pontificiæ supra Reges in temporalibus auctoritatis præminentiam firmat ex ea quoque ratione, quod ex continuâ, perpetuâque omnium rerum inductione palam sit in omnibus, majus, nobilisque dominari minoribus, ac imperfectio-

fectioribus. Sic namque Angelis est Regium in omnes sensibilibus rerum species dominium. S. Augustinus lib. 83. *quæst.* 76. Damascenus lib. 4. *cap.* 4. Origenes Num. *cap.* 20. Videmus etiam, quæ magis lucent, magis etiam movere, perficere, & agere in hæc inferiora: veluti solem inter planetas, & ignem inter elementa &c. Idem ergo dicendum videtur de potestate Ecclesiastica, illis concessa, quos Christus appellat *lumen mundi*: & Zacharias Propheta *Stellas lucentes in perpetuas æternitates*. Videmus insuper gratiam non animam tantum, sed & corpus perficere, idque virtutes *morales* temperantiæ, atque continentię ad virtutem, & æternam felicitatem instruere, & si bonum Religionis exigat, morti & tormentis exponere. Videmus denique jure, & instinctu naturæ omnia sic esse instituta, ut sibi adversantia, & nocentia expellant, exarmentque: & pro conservando bono meliori, universaliorique, imperfecta, & particularia bona, cum propriâ licet pernicie ac etiam interitu, exponant. Sic enim manus ad tuendum caput accurrit, naturalique instinctu vulnus, & dolorem in se recipit: aqua centrum egreditur, & contra impetum naturæ sursum attollitur, ut vacuum impediatur, universo inimicum. Sic quia membra vitæ conservandæ deserviunt, si hujus interstit, ex medici arbitrio amputantur. Sic denique mediæ, & instrumenta omnia fini obtinendo accommodantur, prout huic conducunt, nocentque, ad natum artificis aut amoveantur, aut operi applicantur. Cum ergo Regna, & bona temporalia omnia sint à Deo instituta, ut Religionis, animabus, æternæque felicitati deserviant: tenentur, qui ijs præsumt, hoc facere, & ni faciant, sed potius incommodent, pertinebit ad Caput, Prævidemque Ecclesiæ, illos officij sui admonere, & etiam compellere, nisi velimus dicere, Deum Ecclesiæ suæ, & jus gratiæ creaturas omnes, sequæ ipsum impendit, minus, quam rebus alijs minimis providisse, negatâ illi, quâ se tueretur, necessariâ potestate: aut contra Providentiæ suæ ordinem tot sæculis obtentum, per miracula tantum conservare voluisse.

Elegans est ista conglobata, non equidem demonstrationis, seu congruentiæ alicujus ratio. Sed numquid Deus in veteri quoque, ne dicam scriptæ, sed etiam non scriptæ Legis; uti vocant naturæ, statu, ex Christi prævisis meritis ad supernaturalis conditionis præminentiam mediante gratiâ sanctificante humanum genus eatenus jam elevaverat, ut in vi hujus ad statum supernaturalem elevationis esset in hominibus debitum quasi connaturale, ut Regna quoque ac bona temporalia Religionis, animabus, æternæque felicitati deservirent? Num verò ex vi hujus Divinæ institutionis pro certo, & indubitato principio statuendum est, politici quoque Regiminis actus universos debuisse non solum ab illius, qui politicum gerebat magistratum, animâ ordinari ad suæ æternæ felicitatis, Religionisque finem, sed ipsis regentibus in statu etiam naturæ, superimpositum fuisse Caput, à quo

ad media fini ejusmodi congruentiâ *authoritative* compellerentur? Imò in statu etiam scriptæ Mosaicæ Legis post institutum Sacerdotium; nam dicere fas esset, politicum quoque regimen, non jam à cujusque Regis propriâ duntaxat animâ ex æternæ felicitatis, Religionisque intentione administrandum fuisse, sed sub isto ad finem supernaturalem ordine Regiam supremam potestatem fuisse subiectam Veteris Testamenti Summo Pontificatui?

Ex præcedentis Disquisitionis §. i. n. 4. constat, Divum Bonaventuram lib. de Ecclesiast. Hierarch. p. 2. *cap.* 1. tenuisse, ac probasse contrarium, nempe in Veteri Testamento Sacerdotium subsistere Regno; ideoque potuisse tunc amovere Sacerdotes summos ab officio; sicut Salomoni amovit Abiathar 3. Reg. 2. Num igitur Seraphicum hunc Doctorem, ex hac doctrina redarguere licebit, ac si Divinum ordinem invertisset, in vi cujus, oporteret, spiritualia, cetera majora, dominari temporalibus, tanquam minoribus? Nequaquam. Sed hic S. Doctor responsurus fuisset, spiritualia ita fuisse cujusque animæ Divinitus demandata, ut temporalia quæque, ipsa quoque Regna à terreno Rege possessa, deberent per gratiæ Divinæ, ex Christi prævisis meritis ipsi destinata, ad salutis æternæ, Religionisque finem ordinari; neque verò hunc ordinem ex connaturali quasi necessitate exigere, ut Caput Ecclesiæ haberet in hoc supernaturali, ac spirituali ordine potestatem, maxime coercitivam erga Reges, sed satis fuisse, si vel ex adhortationibus, Prophetis non raro tunc demandatis, haberet, pro bono Religionis, & felicitatis æternæ fine à Regibus procurando, potestatem *directivam*, & *ordinativam*.

Divus equidem Bonaventura loco cit. ostendit, in Novo Testamento aliter se habere causæ præsentis statum, ita ut temporale regnum, velut quoddam adjectivum jam subiaceat Sacerdotio, possintque adeo Sacerdotes ex causâ amovere Reges ac Imperatores; quando eorum malitia hoc exigit, & Republicæ necessitas sic requirit. Verùm hujus Novi & Antiqui Sacerdotij differentiam is Seraphicus Doctor ex altioribus, non naturalis ordinis, sed fidei Divinæ principijs demonstrat. Merito igitur dubitare licet, utrâ illâ Authoris præcisi ratioinatio aliquid vigoris, ac efficaciam obtineat, cujus adeo dubij resolutionem reservamus in ultimum præsentis Disquisitionis §. 4.

§. II.

Referuntur partis adversæ Argumenta cum Responsionibus, & Conclusionem super ijs reflexivâ.

ARGUMENTUM I.
Adversariorum.

EX parte adversâ licet I. argumentari. Totam Pontificiam potestatem contineri illis Christi verbis: *Pasce oves meas*. At munus hoc pascendæ

pascendi peragitur, dum fide Divinâ credenda proponuntur, ac explicantur, & oves, seu fideles à perditionis, corruptorumque morum viâ, monitis, consilijs, interminationibus, censuris revocantur, & diriguntur in viam salutis, quæ omnia sine coactione, & Jurisdictione fieri possunt; veluti Neoterici explicant.

Responsio,

6. **H**Uic argumentationi respondet Author *Regalis Sacerdotij cit. §. 17. n. 1.* Officium Pastoralis circa oves Christi, non tantum versari in pascendo, regendo, & fovendo, sed etiam in separando oves morbosas à sanis, ne infirmetur; abigendo lupos, ne invadant &c. Cum ergo Reges Christiani ad oves Christi pertineant: si eorum aliquis gregem Christi, & Ecclesiam pessumdet, hæreticus evadat, Divinis, ac naturalibus legibus obstinate non pareat, pertinere ad curam Summi Pastoris, nullâ spe correctionis allucente, alijsque remedijs in vanum consumptis, ut hujusmodi Principem ab Ecclesia separet, & potestatem nocendi, veluti furioso gladium extorqueat.

Objectio.

7. **E**X parte adversâ excipitur. Pontificem Romanum in spiritualibus tantum, & quæ Religionem, & animam spectant, esse Regum Pastorem: illique claves Regni caelorum, non Regni terrarum esse commissas.

Responsio,

8. **S**UPER hac exceptione replicat idem *Regalis Sacerdotij* Author. Potestatem spiritua- lem, ac temporalem sic conjunctas esse, ut separari non possint, & separatæ faciliè corumpantur: sicut enim corpore indispõsito, organisque corporeis malè affectis, non potest anima suas functiones exercere, ita nec Religionem florere, conservarique posse, Republicâ malè constitutâ, & aliquo perduto Principe imperante. Deum ipsum, quamvis fidem Catholicam, & Ecclesiam per miracula, & specialissimam Providentiam plantaverat, noluisse eam Ethnicis Principibus diu subjacere, sed illis per Constantinum excisis, Imperium ad Christianos transtulisse, sub quibus toto orbe dilatata est, siquidem hominum fragilitate fieri non potuisset, Imperio penes Ethnicos existente, & persecutoribus diu multumque dissimilibus, fidem Catholicam conservari, victâ tandem pœnis patientiâ, quod apertè Christus in persecutione Antichristi eventurum prædixit *Matth. 24.* & exempla Galliæ, Angliæ, Sœciæ, Græciæ &c. plûs nimis ostenderunt, veram Religionem, fidemque Catholicam, turbatâ Republicâ, & infidelibus rerum potitis, excidisse. Cum ergo Imperium, & Religio aded colligata sint, non potuisse unum sine altero, Christi Vicario & Summoque Pastori committi: sicut enim Pastori ovium tantum, non luporum, aut prædonum cura committitur, si tamen isti oves invadant, etiam istos pelleri, & procul arceri, Pasto-

ris officium est: eodem modo nullam in Principes, & Regna potestatem Summo Pontifici esse, nisi quando ex malâ illorum administratione Ecclesia periclitatur, nec alijs remedijs locus est. Eandem utriusque Juris sententiam esse, cum statuunt, concessâ alicui jurisdictione, concedi omnia, quæ ad illam necessaria sunt, & sine quibus exerceri illa efficaciter non potest. *Leg. fin. ff. de Officio ejus, cui mandatur Jurisdictio. Et Leg. 2. ff. de Jurisdicâ omnium Judicum. Et Cap. Præterea. De officio judicis delegati.* Si ergo Principes sæculares ad oves Christi pertinent, quarum cura Petro, ejusque Successoribus commissa est; si & de illorum præcipuè animabus Summo Pontifici reddendæ sunt Deo rationes, tanquam præcipuis Ecclesiæ membris, oportere consequenter, omnem illis potestatem concessam esse, quæ ad eorum animas, subditorumque pascendas, regendas, curandasque necessaria est; nisi velimus, Dei Providentiam, quæ rebus etiam vilissimis necessaria providit, Ecclesiæ non providisse. Esse namque potestatem indirectam in Reges Ecclesiæ, Religionique necessariam, & rem ipsam, & exempla, uti dictum sit, convincere,

Objectio reiterata,

REFLEXIONEM super hisce responsionibus & ratiocinationibus faciendo, occurrit disquisitione dignum: cum sub Ethnicis adhuc Imperatoribus integra in Summis Pontificibus maneret erga Christi fideles cura Pastoralis, & tamen nulla esset Papæ tunc erga Imperatorem, ac Imperium jurisdictione, quomodo verum esse possit, quod ad curam illius officium debito modo exercendum, sit necessaria in Reges, ac Regna jurisdictione coercitiva, seu potestas indirecta ad depositionem usque illorum præpollens? Ex quo equidem Reges Baptismali caractere insigniti, ceperunt esse oves Christi, indubitatum prorsus est, ipsos unâ cum Regnis suis esse commissos Petri, ejusque successorum curæ Pastoralis. Sed per quam rationem, ex hoc præcisio pascendi munere evinci potest, Papæ in illos stricta jurisdictione etiam coercitiva, & non potius Directiva duntaxat per salubria consilia, per Divini Verbi exhortatoriam efficaciam, per æternarum pœnarum, vel etiam à fidelium Ecclesiastico consortio, Sanctorumque suffragiorum communionem exclusionis interminationes? Ex illis igitur Christi Domini ad Petrum prolatis verbis, necdum videtur evinci indirecta illa ad Reges deponendos, suæque Regiæ dignitatis jure temporali privandos, Papæ jurisdictione.

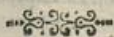
Responsio,

VERUM dubitare nefas est, quod sub sacro illo textu: *Pasce oves meas*, Petro æquè commissa sit potestas ovium Christi gubernativa, ac sub istis *Act. 20. v. 28.* Apostoli verbis: *Posuit Christus Episcopus regere Ecclesiam suam*, contineatur veri regiminis auctoritas, atque aded jurisdictione strictè suscepta. Siquidem

Siquidem in hoc ipsissimo textu Apostolico, secundum Græcum idioma, loco verbi *Reges*, invulgatâ versione positi, habeatur verbum *Pascere*: sicut etiam ille Psalmo 22. exaratus versiculus: *Dominus regit me*, juxta Hebraicum textum vertitur, *Dominus pascit me*. Cui proinde conforme est, quod illud ipsum Pastoralis curæ officium, quod Christus Joann. 21. Petro contulit sub hisce verbis: *Pasce oves meas*, eidem Matth. 16. promiserit sub illis vocibus: *Tibi dabo claves Regni cælorum, quodcumque ligaveris, & solveris super terram, erit ligatum & solutum in cælis*. Nequit autem unquam *Pascendi*, quâ conjunctum cum *ligandi, & solvendi* potestate, discrepare ab officio regendi, veram, & strictam importare jurisdictionem. Cujusmodi adeo jurisdictio, seu regendi autoritas ita est in Episcopis, secundum aliquam Pastoralis sollicitudinis partem, ut secundum potestatis plenitudinem sit in Papâ, protendens se super universas Christi oves, ipsosque adeo Reges, ac super quodcumque ovibus Christi super terram inexistentis morale, ad regnum cælorum ordinabile, ac proinde etiam super cuncta Regna Christiana, Regiâque potestatis exercitia, moralitatis in regnum cælorum utique referibilis formalitatem superinduentia. Sub qua proin formalitate fundatur illa Petri successoribus Divinitus concessa, super Regibus, etiam quoad temporalia potestas *indirecta*; uti sæpe jam dictum, & probatum fuit.

ARGUMENTUM II.
Adversariorum.

EX parte adversa licet 2. argumentari. Si Pontifici in casu publici, Ecclesiæ, seu alicujus Regni fidelibus imminens periculi, esset ad Regem deponendum, *indirecta* saltem potestas, hæc præcipue fundaretur ex jure ac debito naturali, quo Summus Pontifex Christi Ecclesiam, veramque Religionem defendere tenetur. At si ista defensionis necessariæ ratio teneret erga Reges Christianos, cur non æque prævalebat adversus Imperatores Ethnicos, Ecclesiæ capitales inimicos, ita ut Summo Pontifici ex naturalis defensionis jure contra illos tunc esset jus armandi Christianos? Si dicas, illud naturalis defensionis jus obtinere in Papâ erga illos duntaxat Reges, ac Principes Christianos, qui caractere Baptismali sunt insigniti, videtur hinc reddi consequens, ex illâ præcisâ ratione non subsistere *indirectam* Papæ super Reges, quoad temporalia potestatem. Vel si hæc ex jure defensionis necessariæ locum haberet erga Reges non Christianos, cur ergo Divus Thomas 2. 2. q. 12. art. 2. ad 1. respondet: *Ecclesiam in sua novitate, nempe Juliani Apostatæ tempore, nondum habuisse potestatem, terrenos Principes compescendi, & idcirco tolerasse, ut fideles Juliano Apostatæ obedirent in his, quæ nondum erant contra fidem, ut majus periculum fidei vitaretur?*

Responsio.

AD hanc partis adversæ argumentationem videtur, posse Authoris Regalis Sacerdotij cit. §. 17. n. 2. deducta responsio accommodari. Quilibet namque Princeps non tantum jus habet, subditos gubernandi, sed ex hoc resultat etiam jus aliud, nempe naturalis defensionis, quo potest alium Principem, etiam non subditum, quia publica commercia turbat, pacta non servat, aliôve modo sibi, suisque infestus est, ad officium compellere, & nisi abstat, bello invadere, regnoque privare. Multo igitur magis poterit Papa, cui Ecclesia concredita est, Principes sæculares Ecclesiæ filios, & quorum potestas temporalis spirituali est subordinata, si Religioni, vel committendo, vel omittendo noceant, & juramentum violent, quo Ecclesiæ se obstrinxerunt, Regno deponere, aliisque modis coercere, idque jure defensionis. Posse enim Ecclesiam non spiritualibus tantum, sed etiam temporalibus pœnis suos hostes comprimere, extra dubium est, modò ipsa non exequatur, & fiat extra sanguinem. Cap. Inter. 33. q. 2. Et sunt autoritates Patrum Cap. De Liguribus. 43. & Cap. Nos vos hominum. 42. Causâ 23. q. 5. & Cap. Iam verò Causâ 23. q. 8. plerumque enim pœnæ spirituales contemptui sunt impijs, & ludibrio, tantumque abest, ut sint remedio. Et fuisse pœnas temporales etiam ab Apostolis usurpatas; docet S. Hieronymus in Cap. Legi. 31. Causâ 23. q. 8.

Reflexio.

REFlexionem super hac præcitati Authoris seu responsione, seu ratiocinatione faciendo, dum dicitur illud jus defensionis pretendi etiam adversus Principem non subditum, videtur omnino evinci, quod Ecclesiæ hoc jus semper competierit contra Imperatores quoque Ethnicos. Cui consonum est, quod nostræ Theologiæ tom. 9. q. 6. art. 2. cont. 2. fusè probavimus, Ecclesiæ, ejusve Capiti ex Christi Domini mandato eatenus jus esse, prædicandæ Evangelicæ fidei veritatem, ut, si Principes Ethnici huic prædicationi resisterent, posse Summum Pontificem per Reges Catholicos, armatâ etiam manu adversus ipsos agere; ad vim suo per Christum sancito juri illatam, vi armorum repellendam, ipsosque adeo, si ad illum de Christo annuntiano, finem opus fuerit, Regno suo violenter deiciendos. Quando igitur S. Thomas supra citatus dixerat: *Ecclesiam in sui novitate non habuisse potestatem, terrenos Principes compescendi*, eo modo accipiendus est, quem mox subjunxit, dicendo: *Tolerasse ideo fideles Juliano Apostatæ obedire in his, quæ non erant contra fidem, ut majus periculum fidei devitaretur*. Ex his namque verbis constat, potestatem, terrenos Principes in sui novitate compescendi, Ecclesiæ eatenus denegari, quatenus cederet in majus fidei periculum. Cum enim claves non sint Petro commissæ, nisi in ordine ad regnum cælorum, atque adeo ad utilitatem fidei, ac Religionis, ubi contingeret, hanc periculo expositum iri per Clavis

in usum, tunc omnino cessaret potestas compescendi Principes, siquidem juri defensionis locus non sit, ubi *moralis* imminet impotentia ad vim repellendam, atque adeo fortiori deinceps manu inferendam. Et hinc non solum erga Ethnicos Imperatores, Ecclesiam haudquaquam subiectos, sed etiam erga Iulianum Apostatam ex vi Baptismalis characteris Ecclesiae subditum, negat S. Thomas, fuisse Papae potestatem, in ejus novitate compescendi, ut scilicet majus fidei periculum evitaretur. Ceterum illius naturalis adversus Reges Ecclesiae sanctae turbatores, defensionis diversa propositio ratio est in illis Principibus, qui fidem nunquam susceperunt, & in ijs, qui sanctae fidei obligationem contraxerunt in sacro Baptismate. De illis enim negat, de his vero asserit Doctor Angelicus *cit. q. 12. art. 2. in Corpore: Posse sententialiter puniri ab Ecclesia, & convenienter in hoc puniri, quod subditis dominari non possint, quippe cum hoc vergeret in magnam fidei corruptionem, meritoque adeo propter apostasiam a fide, per sententiam denunciari excommunicatos: atque hinc ipso facto ejus subditos esse absolutos ab ipsius dominio, & juramento fidelitatis, quo ei tenebantur.*

Ex quo proinde conficitur, non tam jure defensionis, quod erga infideles Ecclesiae non subiectos Principes, suo modo potest locum habere, quam jure publicae vindictae, per judicariam auctoritatem procedi posse adversus Principes terrenos, Christi characterem insignitos, si vel a fide, ac Religione deficiant, vel alias sanctae Ecclesiae sint perturbatores, & Regno suo deiciendos; de quo plura inferius in conclusione.

ARGUMENTUM III.

Adversariorum.

14. **E**X parte adversa licet 3. argumentari. Si quae Pontifici Maximo esset potestas *indirecta* in temporalibus super ipsos Reges protensa, haec dicenda esset fundari in temporalis regiminis subordinatione ad finem regiminis spiritualis. At hanc rationem nullius esse efficaciam, probatur ex imbecillitate fundamenti, super quo construitur illa regiminis temporalis ad regimen spirituale subordinatione. Etenim isthaec petenda esset ex hoc, quod finis Regni, & temporalis gubernationis sit felicitas temporalis, consistens in pace, in divitijs, mutuis commercijs, & quietate rerum suarum possessione, alijsque, quae civem reddere possunt felicem. Haec ipsa vero felicitas temporalis ad finem altiozem, & supernaturalem reduci debet, veram videlicet fidem, Religionem, cultum Dei, exercitium omnium virtutum, quae hominem decent, & quibus ad aeternam felicitatem pervenitur: cum enim Regna sint a Deo instituta, idem finis regnantium esse debet, qui est Dei. At Deus propter seipsum, suamque gloriam, Regna constituit; veluti S. Thomas 1. 2. q. 21. art. 3. & praesertim in *Opusc. de Regim. lib. 1. art. 7.* docuit, Dei igitur gloria eatenus debet Reg-

norum & regnantium finis esse, ut Principes saeculi oporteat, prius quaerere Regnum Dei, & justitiam ejus, quam bona alia temporalia *Matth. 6. v. 33.* quippe cum ista sint media tantum, & illud sit finis. *Deut. 17. v. 18.* Quod proinde Regnum Dei eatenus quaerendum est ex regimine etiam temporali, ut hujus debeat esse subordinatione ad Regnum Dei, atque adeo regimini spirituali intra Ecclesiam Summis Pontificibus conce'dito, subjacere debet. Haec igitur tota est ratio, per quam regimen temporale adstruitur subordinatum regimini spirituali. At vero intelligibile est, quod Reges temporales ex Christi characterem habeant quidem obligationem regiminis sui spiritualis ordinandi ad Regnum Dei, & justitiam ejus, necdum tamen hinc efficitur, quod regimen temporale ex *intrinseca* natura sua habeat istam subordinationem ad regimen spirituale, sed ex parte duntaxat personae operantis, non ex parte operis, seu regiminis, stat istud debitum. Hoc autem posito, rursus intelligibile est, quod Rex, quoad actus suos morales, eatenus duntaxat sit in vi Baptismalis characteris obstrictus, ad eos in regnum, seu justitiam Dei referendos, ut tamen hinc nequaquam esse debeat consequens, oportere, ut sit spiritualis quaedam potestas, ejusdem non *directivae* tantum, sed *coercitivae* ordinativa in regnum caelorum, siquidem in jure naturae, vel etiam Lege Moisaica scripta non constat de tali regiminis temporalis ad spirituale regimen auctoritativum subordinatione. Quare ex illa praecisa temporalis regiminis ad finem regni, & gloriae ac justitiae Dei subordinatione, necdum evincitur, debere in Ecclesia dari regimen spirituale, cum potestate coercitiva, & auctoritativa, protentum super regimine temporali.

Responsio.

15. **H**UIC in contrarium adductae ratiocinationi videtur opportunè accommodari posse sequens Authoris Regalis Sacerdotij *cit. §. 17. n. 3.* deducta responsio. Etenim ex omnium consensu, potestas Regia ordinatur ad Religionem, tanquam medium ad suum finem, tanquam minus perfectum ad magis perfectum. Hinc autem fit consequens, ut ille, qui est Caput Religionis, sit etiam Caput Regiae potestatis, in quantum haec pertinet ad Religionem, & qui moderatur fini, ejusque executioni, multo magis moderetur medijs, ad eum finem ex sua natura, & institutione Dei ordinatis. Quia enim sanitas est finis medicinae, liquores, gemmae, ad eandem medicinae artem pertinent, ejusque directioni subjacent: & quia finis nauticae artis est felix ad portum navigatio, idcirco ad eandem pertinet, acum nauticum, ventorum, & stellarum examen, & alia ad hunc finem necessaria instruere, dirigere, mutare &c. veluti multis exemplis alijs eleganter, ac nervose hoc declarat S. Thomas 1. 2. q. 82. art. 4. 1. 2. q. 9. art. 1. 2. 2. q. 23. art. 4. ad 2. & 1. p. q. 57. a. 2. specialiter asseverans:

Hic.

Hoc habere rerum ordinem, ut quando aliquid est superius, tunc habeat virtutem magis unitam, & ad plura se extendentem. Pari proinde ratione, cum potestas Regia sit medium, & instrumentum æternæ felicitatis, redditur hinc consequens, illi, cui ex officio istius cura committitur, etiam illius curam esse commissam tanquam inferioris, & instrumenti ex Dei institutione ad felicitatem æternam directi. Si quis enim imaginem suam pictori exprimendam deferat, quis non dicat, hoc ipso factam illi potestatem, colores miscendi, telam poliendi, tingendive radios, & penicillos in omnem partem ex præscripto artis ducendi, & inutiles operi, aut etiam noxios corrigendi, aut, si non possit, omnino projiciendi. Cum ergo Ecclesia militans sit imago triumphantis Ecclesiæ, ad Hebr. 9. quam fide, spe, & charitate, ac præsertim Religione in Deum, velut totidem coloribus imitatur, ejusque pingendi cura Dei Vicario, velut summo pictori sit commendata, Principibus vero tanquam instrumentis, ac penicillis, Divino huic operi deservientibus: ad eundem utique Christi Vicarium pertinebit, inutiles, noxiolque, quibus fœdatur potius, quam perficitur, lemovere, aliosque substituere: sic tamen, ut in Principes Ecclesiæ utiles nihil juris exerceat, dicente ipso Christo Phariseis, hoc est, Legis Doctoribus, & Expositoribus: *Date ergo quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo.*

Reflexio.

16. **R**eflexionem super hanc præcitatam Authoris responsione, & argumentatione faciendo, & insistendo præcisè illi principio, quod regimen temporale ex naturâ suâ, & institutione Dei, sit subordinatum regimini spirituali, ad felicitatis æternæ finem adaptato, subintelligit etiam publico, & autoritativo; mox triplex occurrit difficultas, quarum Prima est, quod illud principium minimè fuisset verificandum in statu puræ naturæ, si aliquando extitisset. At hoc necquidquam obstante, Regia potestas, ac regimen temporale quoad *intrinsecam naturam suam* perstitisset prorsus eadem cum autoritate politicâ, quæ jam viget in statu supernaturalis elevationis, illam minimè immutantis, sed solummodo perficientis. De cujusmodi adeo supernaturalis elevationis perfectione semper manet præsentis causæ difficultas, utrum superaddiderit illi potestatem politicam regimini ad regimen spirituale etiam publicum, ne dum autoritativè *directivam*, sed etiam *coercitivam*? Cujus proinde difficultatis resolutio non ex naturâ temporalis regiminis, sed ex altiori fidei principio petenda est.

17. **S**ecunda circa illud principium, hic emergit difficultas ex statu supernaturalis quidem elevationis, sed quatenus vigit sub Lege non scriptâ, seu utriusque mos habet, sub *statu* (non tamen puræ) naturæ. In hoc enim subsistebat integra Regiæ potestatis natura, cum subordinatione ad finem æternæ felicitatis, nec non Religionis etiam supernaturalis, in fide scilicet veri Dei radicatâ. Nihilominus

sub isto statu non erat autoritativa regiminis spiritualis super Reges, ad Deum, ejusque justitiam primò quærendam obstrictos, protensa potestas, maximè *coercitiva*. In aperto igitur est, regiminis temporalis ad finem supernaturalem, Deumque verâ fide, ac Religione etiam supernaturali, seu Dei justitiâ, sicque adeo ad Dei Regnum primò quærendum, elevationem, ac subordinationem, ex *præcisâ suâ naturâ* non evincere necessitatem spiritualis regiminis super Reges protensi, cum videndum *autoritativè*, sed etiam *coercitivè* potestatis.

18. **T**ertia difficultas circa præfatum principium, emergit ex statu scriptæ Mosaicæ Legis, Veterisque super hoc fundati Testamenti. In hoc equidem Deus concedebat populo suo leges tum *morales*, tum *cæremoniales*, tum *judiciales* cum sacerdotio, & Imperio. Et tamen illius status proprius finis non felicitas æterna, sed bonorum temporalium abundantia, terrenaque felicitas, cum commissione Christi venturi, Novi que gratiæ. Videris tandem successuri: sicque interioris gratiæ, & sanctitatis ad æternam beatitudinem ordinantis collatio ex Christi prævisis meritis sub isto Mosaicæ scriptæ, & illo non scriptæ Legis statu facta, cum universis supernaturalium donorum effectibus, non ad Antiquum Testamentum, sed ad Christum venturum, atque ad eod ad Legem Evangelicam, cujus ille Divini Fœderis antiquus status erat umbra & figura, reduci debent; uti Theologi tradunt cum S. Thoma cit. q. 106. art. 1. ad 3. Quomodo igitur in hoc Veteris Testamenti statu Regia potestas sub integritate suæ *intrinsecæ naturæ*, unâ cum aliquo etiam præfigurativæ, seu *cæremonialis*, seu etiam *judicialis*, imò, & *moralis elevationis* Divino dotata lumine, dici possit fuisse sacerdotali regimini subiecta, nisi in quantum hæc subordinatio non jam per naturam, sed per specialem Dei institutionem præcepto *judiciali* sancitam, substituisse, ostenderetur. De hoc equidem aliqua differemus in *sequenti conclusionem*. Interea ne in Novo quidem Testamento ex præcisâ temporalis potestatis naturâ, vel etiam quâ in finem æternæ felicitatis ordinabili, evincitur Oecumenicâ spiritualis, non merè *directivæ*, sed *autoritativæ*, & *coercitivæ* supra temporale regimen potestas: sed oportet, hanc ex altiori fidei principio demonstrare; prout fecimus in *antecedentibus*, & aequaliter adhuc faciemus in *subsequentibus*.

ARGUMENTUM IV.

Adversariorum.

19. **E**X parte adversâ licet 4. argumentari. Illius in Pontifice erga Reges, Religioni Catholicæ noxios deponendos, potestatis, ratio peti solet etiam ex obligatione, quam omnes fideles habent, veram Religionem, fidemque colendi, & eos, qui eam impugnant, repellendi. Cum enim omnes teneantur jure Divino ad æternam vitam aspirare, ac propterea obligentur ad veram Catholicam Religionem, Dei

Deique mandatorum observantiam, omniaque proinde, quæ hoc impediunt, amolenda, consequens hinc erit, si Princeps aliquis hæreticus fiat, & exemplo, ac præcepto subditos suos in errorem, ac perditionem rapiat, non teneri, nec posse Rempublicam membrum hoc putridum, totum corpus infecturum pati, sed posse, aut debere illud præcidere; juxta illud Christi: *Si oculus tuus, vel pes tuus scandalizat te, erue eum, & projice abs te.*

Verùm si ratio hæc teneret, potius videretur ex eâ evinci, quod subditi fideles propriâ potestate suâ possent inlargere in Regem hujusmodi è medio tollendum, quàm ut appareat, hinc concludi Pontificiæ supra Reges, quoad temporale regimen, potestas *authoritativa, & coercitiva*, ad illorum usque depositonem procedere prævalens.

Responsio.

20. **S**uper hæc in partem contrariam retortâ ratiocinatione adferri potest responsio ex Authore *Regalis sacerdotij dicto §. 17. n. 4.* argumentum ita profequente. Etenim ex ipsâ naturâ humani præcepti, quod Divino subjacet, obedientia homini delata, si obedientiam Deo debitam impediatur, est hoc ipso abrumpenda. Et ideo *Deut. 17.* prohibetur populus eligere Regem, qui non sit Religione Judæus. Hujus verò præcepti unica causa est, ne Rex à Religione alienus, pertraheret Judæos ad idololatriam. At hæc ratio, cum sit naturalis, tam in Novo, quàm in Veteri Testamento procedit, adeo, ut teste Divo Thomâ ab omnibus recepto. *2. 2. q. 10. art. 8.* etiam infidelibus nullo modo Ecclesiæ subiectis, possit hæc indicare bellum, ne fideles in suâ Religionis exercitio impediatur. A fortiori igitur poterit Ecclesia tali modo procedere erga Regem Christianum, titulo juramenti, & subordinationis illi subiectum. Imò sententiâ Doctorum, præcipue Gallorum, est receptum, Pontifici, si Ecclesiam persequatur, aut in hæresim notoriam incidat, resisti etiam armis posse, ac Pontificatum adimi. Quantò igitur magis Regi notoriè hæretico, & Ecclesiæ persecutori adimi poterit regnum, cum potestas Regalis sit à populo in Reges translata, sitque non *Humani*, sed *Divini* juris? Quinimò Matrimonium, licet jure Divino naturalis institutum, pariat vinculum naturale, sitque indissolubile, si tamen conjux infidelis sine Creatoris injuriâ cohabitare nolit, fidelis liber est, & aliud Matrimonium aggredi potest, *1. ad Corinth. 7. & Cap. Gaudemus. De Divortijs.* Ex cujusmodi adeo argumentis efficaciter probatur, Principem, ubi Religionis detrimento est, exauthorari posse: quod tamen, cum sit prudentiæ, & circumspectionis summæ, & ad illa remedia pertineat, quæ utpote extrema, magnis periculis plerumque conjunguntur, idcirco hujus rei judicium, tanquam gravissimæ, soli Pontifici reservatur, per expressa verba Spiritûs sancti *Deut. 17.* & exemplum habetur in *2. Paralip. 23.*

Reflexio.

21. **R**eflexionem super hæc dicti Authoris ratiocinatione faciendo, insignia profectò occurrunt hanc in rem argumenta. Verùm quia ex jure quasi *natura* videtur potestas, exauthorandi Regem hæreticum, concedi populo, officiumque Summi Pontificis in eo duntaxat constitui, ut remediū ejusmodi extremum, singulari cum prudentiâ, circumspectioneque maximâ adhibeatur. Idcirco resultat hæc questio; an, postquam Summus Pontifex Regem declarasset hæreticum, subditorum suorum animos à verâ Religione per vim etiam abalienantem, ipsius exauthoratio à populo eidem subiecto jam fieri posset, vel si hujus quoque sententiâ *judiciaria* deberet, à Summo Pontifice prius lata fuisse, quàm ut populus *effectivæ* exauthorationis executionem adversus Regem suum pertentaret, tunc iterum resultaret questio; *Quomodo ista exauthorandi Regis in Summo Pontifice potestas, evincatur ex præadductâ rationis quasi naturalis efficaciâ, vel, Vtrùm in altius fidei principium reducenda sit?*

CONCLUSIO.

22. **A**rgumenta ex rationibus petita ad probandam Summi Pontificis erga Reges in temporalibus potestatem, non habent vim demonstrationis, sed alicujus ad hominem congruentiæ, apta tamen sunt elevari ad altiorem vim, ac energiam ex fidei principijs recipiendam; uti in progressu ostenditur.

Explicatur. Si enim Jura, & Bona Ecclesiastica in casu necessitatis statui Politico imminentis subesse possunt dispositioni Magistratûs Politici, non tam *per se*, quàm *per accidens ac indirectè*, prout adversarios prætere, alibi dicitur, ac ex instituto discutitur cum debitis suis moderationibus. Quæ æquitatis ratio supremam Ecclesiæ auctoritatem cohibere posset, ne pro statu gravioris sacrosanctæ Religionis ingruentis discriminis, *per accidens*, ac *indirectè* protendi queat super Jura & Bona temporalia Regis, seu Magistratûs Politici?

PROBATIO I.

In qua refellitur prima ex parte adversa deducta argumentatio.

23. **E**X nostra super hanc argumentationem, Authorisque *Regalis Sacerdotij* responsionem, reflexione patet, totam argumenti vim reduci debere in hoc punctum, quod sub voce *Pascendi*, quâ Petrus, ejusque successor est à Christo constitutus Oecumenicus Ecclesiæ Pastor, subintelligatur veræ jurisdictionis potestas gubernativa. Sed in hoc ex sacrâ licet Scripturâ *ibidem* probatum fundamentum, impingunt Neoterici, cum Heideggero in Bullam *Indictionis Concil. Trident. q. 4. cohibita* Argum.

Argum. 1. excipientes: Summum quoque Magistratum politicum esse Pastorem Ecclesie, Petrumque non fuisse universalis Ecclesie Pastorem, ut pote qui majorem reliquis Apostolis jurisdictionem non obtinuerit, neque pascendi munus ipsi delatum fuisse personale, sed commune omnium Apostolorum. In hoc equidem puncto nihil commune est Clero Gallicano cum Neoteris, quia tamen idem Clerus mox insurgeret adversus illum, qui eam indirectam Ecclesie erga Reges in temporalibus potestatem contenderet, ad universos Apostolos (& hinc foras illis ad cunctos Episcopos) extendendam, ideo specialis quaedam Papae prerogativa ex praeductis verbis: *Pasce oves meas*, est hic eruenda, ne, dum ceteri Apostoli videntur fuisse pares Petro, in hoc, ejusque successore aequae fiat dubia, potestatis Apostolicae supra Reges etiam quoad temporalia, licet indirecta, extensio. Exordiendo igitur a Magistratu politico, venit merito disquirendum, ubi Christus aequae Summo Magistratu politico commiserit Pastoralis erga universos fideles officij curam, ac Petro, cui specificè dixit *Ioan. 20. Pasce oves meas*? Hanc proinde Pastoralis muneris indefinitam, omnes Christi oves complectentem auctoritatem, soli Petro, non autem ceteris Apostolis commissam esse, constat tum ex manifestà illius sacri Textus littera, specificè, ac individualiter directà ad Petrum, tum ex pravià Christi promissione, Petrum personalitèr complectente hinc verbis: *Tibi dabo claves regni caelorum, & quodcumque solveris, vel ligaveris super terram, erit solutum, seu ligatum in Caelis.*

Objectio.

14. EX parte adversa excipi potest. Christum Dominum *Matth. 18.* universis Apostolis dixisse: *Quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in Caelis, & quaecumque solveritis super terram, erunt soluta & in caelis* Quam proinde promissam potestatem Christus actu contulit omnibus Apostolis *Ioan. 20.* dicens: *Sicut misi me vivens Pater, & ego mitto vos.* Et hinc omnes Apostoli respectu totius orbis acceperunt à Christo mandatum docendi, adeoque pascendi omnes gentes, *Matth. ult.*

Responsio.

25. PRO responsione, oportet, hic bene advertere, illam universalem à Christo commissam solvendi potestatem fuisse cunctis Apostolis collatam per modum legationis, seu missionis, juxta verba Christi *Ioan. 20.* *Mitto vos.* Unde & Paulus 2. ad *Corinth. 5. v. 20.* ait. *Pro Christo ergo legatione fungimur.* Et specialiter de se ipso Paulus ad *Ephe. 6. v. 20.* ait: *Pro quo (Evangelij scilicet mysterio) legatione fungimur.* Atqui ex ipsa naturà legationis constat, ipsam non esse perpetuam, seu ad successores transferibilem, sed industriam personae, cum qua cohaereat, atque adeo expiret, esse in eà electam. Econtra verò Christus Dominus *Matth. 16.* ita promissio Petro claves regni caelorum cum indefi-

nità ligandi, & solvendi potestate universali, ut apertis verbis suis statuerit hujus potestatis cum Ecclesia super petram inviolabiliter, ac perpetuò fundandà, connexionem. At verò auctoritas cum perpetuo Ecclesiae statu coëxa non potest non perpetua, atque adeò in successores transferibilis esse. Hanc ipsam verò indefinitam auctoritatem Christus post Resurrectionem adualiter commisit Petro, dicens *Ioan. 21. Pasce agnos meos, pasce oves meas.* Hinc autem verbis significatur Pastoralis officij potestas, indefinitè complectens omnes Christi fideles, atque adeò ipsos etiam Apostolos, seu Christi agnos. In quo proinde singulare elucet discrimen potestatis Petro, ac ceteris Apostolis commissae, cum huiusmodi dictum sit, ut essent Christi ovium, & agnorum indefinitè Pastores, sed ut per modum missionis, seu legationis euntes, docerent omnes gentes. Unde concluditur, soli Petro esse commissum pastorale in omnes Christi fideles officium, quod connexum cum perpetuo Ecclesiae statu. Cum igitur officium Pastorale cum tali perpetuo Ecclesiae statu connexum, Petro commissum, oporteat, esse perpetuum, e contra potestas ligandi, ac solvendi Apostolis per modum legationis concessa de sua naturà sit restricta ad eorum personas, facile elucet, cur Petri, non autem ceterorum Apostolorum jurisdictionis auctoritas transierit in successores. Et quia ista Petri in successores transiens ligandi, ac solvendi potestas, complectitur quodcumque in terris ordinabile ad regnum caelorum, quomodo fas erit, vel Reges Christianos dicere, non esse de ovibus Christi, vel Regiae potestatis seu exercitiij, seu applicabilitatem moralem non contineri illo quocumque, quoad moralitatis, ex statu supernaturali, in quosvis hominis Christiani actus liberò derivandae formalitatem, ad regnum caelorum ordinabilem.

PROBATIO II.

In qua fit confutatio argumentationis ex parte adversa à n. 11. deductae.

26. NOSTRA super eà argumentatione, ac reciproca eidem accommodata responsione, reflexio tandem concludebat, non tam iure defensionis, quod erga infideles, Ecclesiae non subiectos Principes, suo modo locum habet, quam iure publicae vindictae, per judicariam auctoritatem procedi posse adversus Principes, Christi caractere insignitos, si vel à fide deficiant, vel alias sanctae Ecclesiae sint perturbatores. Cujus assertionis nostrae sequens adstruitur fundamentum. Etenim iure naturae certissimum est morale hoc principium; quod suprema Regia potestas non tantum in via defensionis possit Coronae suae, seu Majestatis iurium invalorem per viam defensionis vi etiam armata repellere: sed, quod supremam potestatis auctoritate possit etiam judicialiter decernere de injurijs, sibi quoad Majestatis suae jura illatis, sicque bellum justum offensivè suscipiendum sancire, indeque militari exercitu progredi ad alterum, quantum vis supremum Regem, sibi non aliter subiectum, quam

ex titulo delicti adversus jura sua Regia perpetrati, & armis invasi, e Regno suo deiciendum, cum *reali* simul & *authoritativa* juris Regij, eidem prius competentis, privatione, atque abdicatione. At de fide quoque certissimum est, Oecumenicam Summi Pontificis unã & Concilij, vicariã Christi autoritate muniti, potestatem esse supremam. De cujusmodi adeo autoritate, supremã potestatis veram, & perfectam obtinentis rationem, disquiri potest; *An non pari proportionaliter modo per arma sibi proportionata possit adversus Regem, jurum Divinã Religionis sibi per Christum appropriatorum aggressorem incorrigibilem, & contumacem procedere ad privationem usque Regni, jurisque Regij, ei aliã competentis, abdicationem, & judicialiter decernendam, & ubi decreta est, authoritativè demandandam executionem?* In supremã politicã, & supremã Ecclesiasticã potestate (sub ejusmodi supremã in terris autoritatis ratione) est univoca convenientia: sicque adeo jus illud, quod potestati Regiã adversus alterum, Regem Majestatis iurium aggressorem, diximus convenire, non subliit ex differentiã *specificã* supremã politicã autoritatis, quã lumini duntaxat naturali commensurata, sed quemadmodum ratio virtutis est *genericã*, & univocã respectu virtutum naturalium, & supernaturalium, sic illud supremã in terris autoritatis, quã supremã jus, de seipso adversus alterum, æque licet supremum Regem *judicialiter*, & *militariter* vindicando, est *genericum* & *univocum* respectu cujuscunque, si-ve naturalis, & politicã, si-ve supernaturalis Divino lumini fidei proportionate autoritatis, quatenus suprema est.

27.

Ex quo adeo principio ab Ecclesiasticã, & politicã supremarum potestatum *specificis* differentijs abstractivo, ubi per fidei lumen subsumerelicet, Oecumenicam Ecclesiã autoritatem verè supremam esse, per consequentiam Theologicè demonstrativam inferitur prorsus certum, ac indubitatum principium, quod hæc Ecclesiã Oecumenica autoritas suprema habeat sibi *intrinsicum* jus, armis sibi proportionatis vindicandi jurium suorum, Majestatisque suã vicariã, ac Ecclesiã sanctã violationes injuriosas, & sacrilegas, ubi saltem contumacia, & contemptus accesserit. Atqui arma Ecclesiastica supremã potestati proportionata sunt tum vis coercitiva *Matth. 28.* descripta, à correctione fraternã procedens ad censuram illam, per quam Ecclesiam non audiens, instar Ethnici, & publicani sit habendus, tum potestas solvendi *quodcumque* in terris *sub moralitatis Christiano condignæ* formalitate obtinens vel debitum respectum ad regnum cælorum, vel *moraalem* ab hoc deordinatione. In hoc autem ordine *moralitatis* ad Regnum Cælorum ordinabilis, quis negare audeat, cunctos Reges Christianos esse censendos, unã cum suis publici etiam regiminis actibus *moralibus*, Regiãque potestatis ad suam personam subjectivã applicabilitate, quã justitiã & naturali, & supernaturali, Religionique adeo contentantur? Quod si ergo sub hac *moralitatis* ad supernaturalem statum Divinitus elevatã men-

surã per autoritatem Ecclesiã Oecumenicam, proferatur judicium ex *indefinita*, super quocumque ad regnum cælorum ordinabili jure regio, protensã solvendi potestate, quid stante ejusmodi per Christum sanctã, & in cælis ratã solutione, poterit in Rege Christiano per suam nequitiam talis censura Ecclesiasticã condemnato, superesse de Regiã potestatis, non secundum se *formaliter* spectatã supereminentiã, sed qua inexistebat huic supposito, Oecumenicã Ecclesiã autoritati subdito, ac per sententiam legitimè exauthorato?

PROBATIO III.

IN qua examinatur Autoritatis politicã ad Ecclesiasticã subordinatio, unã cum *terty* Adversariorum à *n. 14.* adducti argumenti confutatione, sitque reflexio super Authoris *Regalis Sacerdotij* ad istam, ex adversã parte argumentationem, responzione.

Statuamus indubitam cunctorum *moralium* in homine circa res spirituales, seu temporale: actuum, subordinatorem ad aternã felicitatis finem supernaturalem, statum usin super temporalium universorum, quã hominis *moralis* dispositioni subjacentium ad spiritualia ex infularum virtutum *moralium* exigentiã quasi connaturaliter congenitam coordinatorem. Nunquid ergo ex vi supernaturalis elevationis cunctis hominibus inerit ista, ex virtute præcipue Religionis ad Dei cultum in fide radicatum, adeoque supernaturalem, obligatio? Ex cujus etiam obligationis contestandã ratione, erat in Lege naturæ institutum sacrificium, & sacerdotium Abelis, Noemi, Melchisedechi, Abrahã, Iobi, & aliorum sanctorum virorum. Nunquid verò isti sacerdotio, ipsi etiam Regibus quandoque Divinitus collato, annexã erat potestas supra Reges, à vi iustitiae aternã nedum in suis personis recedentes, sed alios insuper à sanctã Divinã fidei Religionis seducentes? In statu Mosaicã Legis altius evehebatur Sacerdotij dignitas, ut haberet potestatem autoritativam, in dubijs interpretandi leges judiciales, debuitque ipsemet politicus Judex suum judicium conformare isti Summi Sacerdotis sententiã, ut proinde pronuntiandus fuerit mortis reus, qui Sacerdotis imperio, & decreto Judicis obedire nolisset. Nunquid verò hæc Summi sacerdotis in Lege Veteri autoritas erat ex temporalium erga spiritualia, per *ius naturæ* determinatã subordinatorem, vel potius ex Divinã Lege *positivã* ejus statũs propriã? Sic proinde non ex naturali præcilio supernaturalis elevationis statu, temporaliumque ad spiritualia subordinatorem jure quasi connaturali, sed ex jure Divino *positivo* statũs *Evangelicis* proprio, definienda est Summi in Novo Fœdere Sacerdotij super Reges quoad temporalitates *moralis* supernaturalis Religionis *debito* vestitas, protensã potestas. Quod adeo *positivum*, ex Christi mandato in Petri successore subliitens jus, multis jam expostum fuit,

28.

fuit, aequaliter adhuc exponendum in subsequen-
tibus.

PROBATIO IV.

Reflexiva super quartum opposita
partis argumentum à n. 19. expo-
situm, unà cum responsionibus ibidem ad-
ductis.

27. Sescitari hinc lubeat ex argumentante, an
illo suo argumento intendat probare, quòd Rex in vi
Iuris Divini sit exauthoratus, ac depositus ipso fa-
cto, si fiat hæreticus, vel alias sit Ecclesiæ no-
torius persecutor? Nunquid enim ex vi Iuris Di-
vini Deut. 17. prohibentis, à populo Israelitico
eligi Regem à Iudaicà, pro tunc verà, Reli-
gione alienum, talis electio fuisset invalida?
Nunquid Matrimonij vinculum, si unus infi-
delium conjugum convertatur ad fidem Chri-
stianam, altero renuente converti, ex par-
te illius per Ius Divinum ipso facto invalidatur?
Num, si Summus Pontifex possit suæ supre-
mæ autoritatis potestate Regi infideli, Eccle-
siæ sanctæ, Evangelijque propagationi positivè,
ac violenter resistenti, bellum indicere, sicque
devictum ex iustitiæ vindictivæ jure, cuique
supremo Principi inexistente, indirectè exau-
thorare, oporteat autem, uti argumentans
dicit, major hæc in parte esse Ecclesiæ potestas
erga Regem Christianum, sui juramenti im-
memorem, ac perfidum Orthodoxæ Religio-
nis hostem, num, inquam, sub hac majori-
tatis ratione credendum est insinuari, quòd
istud majus exauthorandi Reges jus, ex spe-
ciali aliquo, ac specifico Iure Divino tam na-
turali, quam positivo competat Ecclesiæ? Ita
perfectò est à nobis jam frequentius ostensum,
Ecclesiæ jus esse positivum à Christo Domino
constitutum, & annexum Summo Pontifica-
tui sub verbis: *Quodcumque solveris super ter-
ram.* Neque tamen in vi hujus Iuris Divini
ipso facto exauthoratur Rex hæreticus, sed
per Oecumenicæ autoritatis judicariam sen-
tentiam faciendâ est talis exauthoratio: pro-
ut isthæc Summi Pontificis potestas magis ad-
huc patebit ex dicendis infra à S. sequenti.

S. III.

Referuntur nostratis sententiæ
argumenta.

ARGUMENTUM I.

30. Auctor Regalis Sacerdotij cit. S. 17. n. 5. ar-
gumentatur 1. Potestatis super Reges quo-
ad temporalia etiam protentæ rationem desum-
mendo ex juramento, quo se Reges Ecclesiæ,
& subditis obstringunt: quando enim Regi-
bus habent committuntur, juramento se ob-
ligant & subditis, de eorum privilegijs non
infringendis, & Ecclesiæ, de illâ contra ho-
stes defendendâ; veluti pateat ex juramento
Caroli Magni apud Spondanum anno 800. &
Othonis Imperatoris in Cap. Tibi. 32. dist. 63.

Si ergo fidem, & juramenta fallant, à privâ-
tis quidem æquo animo sunt tolerandi, autho-
ritate tamen politicâ coerceri possunt; uti ele-
gantè docuit S. Thomas de Regim. Princip. lib.
1. toto. cap. 6. Fidem enim frangenti, fides impu-
nè non servatur, viderique super hoc potest
Cap. 3. De Iurejurando. Cap. 28. De Simonia. Cap.
Frustra. De Regulis Iuris in 6. Lex. Cum personas.
21. Cod. De pactis: Clementina unica. De Iureju-
rando. Cum ergo causa juramenti, & perju-
rij sit fori Ecclesiastici. Cap. 1. De Iudic. & Cap.
34. De Elect. Ideo si hoc à Regibus committat-
tur, cur à Summis Pontificibus judicari, & pœ-
nis coerceri non possit? Ergo ex hoc saltem
capite Summorum Pontificum judicio submit-
tuntur.

Reflexio.

Reflexionem super hac argumentatione faci-
endo, facile concedet pars adversa, per-
jurij reatum sive privativè, sive cumulativè
in personis secularibus esse fori Ecclesiastici,
sicque aded in Regibus subesse iudicio Ponti-
ficis, ejusque virgæ correctoriæ Matth. 18. per
Christum lancitæ, in vi cujus super omni Chri-
stianorum peccato notorio, per viam ibidem de-
scriptam, procedi potest usque ad separationem
à Communione fidelium. Sed an ultra hanc
censuram progredi valeat Ecclesia, decernendo
exauthorationem, ac depositionem Regum,
alibi quidem fuit discussum ex fidei prin-
cipijs, attamen ex præciso argumento proxi-
mè deducto, necdum evincitur. De quo ser-
mo nobis erit infra.

ARGUMENTUM II.

Auctor præcitatus n. 6. argumentatur 2.
Pro nostrate sententiâ rationem desumi
posse ex potestate interpretandi, declarandi-
que Iuris Divini, & naturalis dubij. Hanc
enim Summis Pontificibus concedunt Catho-
lici omnes, quippe cum potestas ejusmo-
di apertissime deducatur ex Deut. 17. cap. Cum
ergo detur aliquis casus, in quo Galli faten-
tur, Principem abdicari posse: imò P. Maym-
bourg. lib. 2. histor. Iconoclast. hanc abdi-
candi Reges potestatem Statibus, & Comitijs
Generalibus concedat; cur non possit Sum-
mus Pontifex saltem per viam autoritativæ
declarationis pronunciare, in consensu cæterarum
circumstantiarum, & ob gravissima ma-
la Reipublicæ Christianæ, Religionique, ac
Ecclesiæ impendunt, juramentum à subditis
præstitum, non obligare, eosque solutos, libe-
rosque esse. Si enim concedimus, casum aliquè
dati, in quo juramentum hoc non obliget,
quando is contingat, iudicium erit Summi
Pontificis, ad quem causæ juramentorum spe-
ctant. Cap. 31. De iudicij. Cap. 34. De elect.
Quid ergo quoad effectum ipsum differt, sive
dicamur, jus Pontificium in Reges esse veræ
potestatis, sive meræ declarationis, & inter-
pretationis autoritativæ? Quemadmodum
Summus Pontifex sive dispenset in præcepto,
sive declaret, præceptum resistendi cessare,
utroque modo obligatio resistendi sublata est.

R

Quòd

33. Quod si quis hanc ipsam declarandi potestatem Pontifici negaret, in primis negaret, quod nunquam, salva Religione, negatum est. Deinde disquiri exinde posset, ad quem ergo ista declarandi facultas pertineat, an ad subditos universos? Atque tunc miserima est omnium juramentorum, omniumque Regum conditio, si Coronæ, & Imperia voluntati, arbitrio, & declarationi eorum subjaceant: quibus, cum placuerit, & aliter judicaverint, sua erga Regem juramenta solvantur. An nemo sit, qui jurisjurandi dubiam obligationem interpretando solvere valeat? Atque tunc iterum misera erit omnium jurantium conditio, si in tantâ casuum varietate, & alteratione, dum merito dubitatur de juramenti subsistentiâ, nemo sit, qui dubitantes absolvere, dubioque liberare valeat.

Quis ergo Francos juramento, quod Childerico dixerant, absolvit? Quis Romanos, cum à Græcis ad Carolum Magnum Francorum Regem defecerunt? Quis eisdem Francos, cum Hugoni Capeto Regnum detulerant, Carolo I. Lotharingæ Duci, & Regij sanguinis proximo debitum? Quod si proinde concedatur, alicui esse potestatem interpretandi juramentum, nemo jam superest, cui hoc deferatur, nisi Magistratui Ecclesiastico, ei que præcipue, cui dictum est: *Quodcumque solveris super terram &c.* Quod Ecclesia Gallicana aperte professâ est, quam per os Petronij Cardinalis sic locutam accepimus in Comitij generalibus Anno 1615. *Sacramento vinciri Reges Gallie, ubi inaugurantur, pellendis Regno suo hæreticis: si pejeraverint in hæresin ipsi degeneres, si factores hæresiarcharum, si novi dogmatis assertores, debent ultionem Vicario Dei, ad quem unum ex Lege spectat perjurijs pena, Gramondus lib. 1. Histor. ad Annum 1615. fol. 65.*

Reflexio.

34. Reflexionem super hac argumentatione faciendâ, videtur opportunum, indagare naturam juramenti, quod Reges præstant. Hoc implicite saltem, ac virtuali pactioni superstruitur, tum Regni bonum politicum, & Ecclesiasticum, justitiamque inter subditos promovendi, & administrandi, tum Religionem Orthodoxæ Fidei servandi integram adversus hæresiarchas &c. Si Rex igitur in hujus pactionis observantiâ deficiat, adeoque factus sit, ipsi frangenti fidem, reciprocè fidem frangere, an pactionis hujusmodi vinculum ex parte illius, cui juratum est, ipso iure naturæ solvitur? Ad quid ergo opus esset declaratione autoritativâ, nisi super pactionis, cui iusjurandum superstruitur, seu observantiâ, seu violatione iuridicè decernendâ?

Num verò, quia talis pactionis vinculum, quod in pura etiam naturâ statu subsistere, atque iurejurando, quâ lumini naturali consensu, firmari posset, soli Pontifici potestati reservatum dixeris? Ubi verò hujus pactionis per fidei ex parte Regis fractionem invalidatio esset iuridicè declarata, numquid per ipsam rei naturam rueret iurisjurandi, utpote

accessoria obligatio? Ad quid igitur Franci, quando Childericum Regem ineptum regimini in suis Comitij publico etiam iudicio decreverant, recursum habuerunt ad Sedem Apostolicam? An quia dubium super fuerat de causis invalidatæ virtualis illius pactionis? At numquid hoc etiam iudicium, qua politicum illum contractum præcisè concernens, secundum ipsum jus naturæ, erat adhuc propositionatum sphaeræ Tribunalis Civilis? Altius igitur quædam ratio investiganda est, cur iudicium illud de Childerico deiciendo à regimine Franciæ, & subrogando Pipino, delatum fuerit ad Summum Pontificem. Quæ altioris indaginis ratio ab Authore Regalis Sacerdotij rectè reductur in ea Christi verba, ad Petrum, ejusque successores prolata: *Quodcumque solveris super terram &c.* At quomodo ex hoc Divino Christi oraculo deduci valeat illa sublimior investigatio præsentis innotuit nostro specialiter accommodata ratio, necdum apparet ex prædicti authoris argumentatione. Unde præterquam, quod in præcedentibus in hoc indagando laboraverimus, ejus aliqualem adhuc discussionem præsentis rei iurati opportunam retervamus in sequentem conclusionem.

ARGUMENTUM III.

A Author Regalis Sacerdotij præcatus n. 71. 35. argumentatur ex hoc, quod Imperatoribus, & Regibus intumbat, esse Advocatos, & Defensores sanctæ Ecclesiæ. Etenim hoc Advocati & Defensoris Ecclesiæ munere obstringi Reges, ac Imperatores, expressè habetur in Cap. Venerabilem. De Elect. & Clement. Romani. De iurejurando: nec non in Cap. 2. in 6. De supplenda neglig. Pralat. Fatentur idiplum etiam Electores Imperij; uti videre est apud Bovium ad annum 1314. & Albertus Austriacus ad Bonifacium VIII. apud Baronium ad annum 996. Ipse Rex Christianissimus tom. 2. *Preuves des libertes de l'Eglise Gallicane* scribitur per Archiepiscopum Parisiensem sic allocutus Clementem VII. quod ipsi tanquam vero Christi Vicario, & Petri successori obedientiam præstet, seque, & sua Regna, & dominia pro sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ & tuitione offert, & pollicetur. Similia scribit tum Beatus Leo Epist. 73. ad Leonem Augustum, quod Regiam potestatem debeat agnoscere sibi collatam ad Ecclesiæ præsidium: tum B. Gregorius Papa ad Mauritium Imperatorem lib. 2. indist. 11. Epist. 6. quod oporteat, ut terrestri regnû caelesti famuletur. Cum proinde ex allatis textibus certissimum sit, Imperatores, Reges, Principesque omnes advocatos esse, defensores, ministrosque Ecclesiæ, adeo ut ex intentione Dei hic fuerit primus, præcipuusque finis, Reges, Regiamque potestatem instituendi, ut scilicet Ecclesiæ, ac fidei deservirent. Idcirco, si Ecclesiæ noceant, eamque opprimant, cui patrocinium debent, poterit in illos, velut in suos ministros, advocatosque Ecclesiæ, animadvertere, & in officio continere; nam ut bene argumentatur Innocentius III. Cap. Venerabilem. De Electione. *Etiam quid*

quid enim Ecclesia Advocato & Defensore carebit, eorumque culpa redundabit ipsi in poenam?

Reflexio.

36. Reflexionem super hæc argumentatione faciendo, disquirere lubet; Num advocati Ecclesie officium, seu Regi, seu Imperatori incumbat ex specifico jure alicujus quasi contractus; seu partitionis saltem implicitæ? In Occidentis equidem Imperatore videtur talis quasi contractus subsistere, dum Pontifex Romanus Imperium Græcis ademptum, transtulit in Francos & Germanos, sub tacita quasi conditione talis oneris: at tamen hæc ratio locum non habebat olim vel in Orientis Imperatore, vel etiam in Regibus, in quos aliâ viâ, ac independenti à Romanis Pontificibus, prorogatur successio Regiæ potestatis.

37. De his igitur rursus movetur quæstio; An ex aliquo jure specifico Romani Pontificatus proprio, obstringantur ad ejusmodi advocati, seu Defensoris Ecclesie munus, vel potius ex obligatione quasi transcendentali characterem Christianitatis consequente, in vi cuius non privata duntaxat, seu personalia, seu realia, sed publica etiam, ac Regia jura cum Christi caractere in eo subjecto conjuncta, quilibet homo Christianus tenetur saltem non usurpare in perniciem Ecclesie? At ex quo fundamento ostenditur ista Regis Christiani obligatio positiva, ad se cum universis suis potentibus, & juribus pro Ecclesia impendendum in casu saltem necessitatis? An isthæc fortassis obligatio, uti in omnibus Christianis, præcipue in Regibus Baptismali caractere insignitis, fundatur in hoc, quod per istum Christi characterem sint subditi, per fidem sverò membra Ecclesie, sit autem juris quasi naturalis, ut subditi pro suo Superiore, ac membrum pro sui corporis seu naturalis, seu politici conservatione, omni virtute, ac potentia sua impendat se in calu nedum extrema, sed etiam gravis necessitatis? Hoc autem supposito, ex ipsius etiam naturæ lumine principium perspectum est, in quo est talis obligatio, posse, dum illam non præstat, adversus ipsum insitum seu querelam, seu processum publicum: atque adeo Ecclesie potestatem esse, conveniendi Reges Christianos, atque durius contra ipsos agendi, si deficient in illa sua obligatione, quamvis ex illo præciso argumento necdum eluceat, quanta sit Ecclesie, ac specificè Summi Pontificis autoritas in tali defectu procedendi adversus Reges Christianos, Sed istud punctum decidendum venit ex alijs hæctenus deductis fidei principijs.

ARGUMENTUM IV.

38. Auctor Regalis sacerdotij cit. S. 17. argumentatur 4. ex comparatione temporalis, ac Ecclesiasticæ dignitatis. Hanc enim esse illâ multo majorem, fatentur omnes, elegantèrque docuit Innocentius III. in Decretali ad Constantinopolitanum Imperatorem Cap. sollicitè, de Majorit. & obed. ubi inter aliâ sic habetur: Praterèa nosse debuerat, quod fecit Deus duo luminaria in firmamento cali, luminare

majus, ut præset diei, & luminare minus, ut præset nocti: utrumque magnum, sed alterum minus. Ad firmamentum igitur cali, hoc est, universalis Ecclesie, fecit Deus duo luminaria, id est, duas instituit dignitates, quæ sunt Pontificalis, & Regalis potestas, sed illa, quæ præset diebus, id est, spiritualibus, major est, quæ verò carnalibus, minor, ut quanta sit inter solem, & lunam, tanta inter Pontifices, & Reges differentia agnoscat.

Simile habet Gelasius Papa ad Anastasium Imperatorem: Nôsti, inquiens, quoddam licet præfideas humano generi dignitate rerum, tamen Præsidibus Divinarum devotus colla submittis, atque ab eis causas tuæ salutis expetis, inque sumendis celestibus Sacramentis: esque, ut competit, dispensandis, subdit te debere, cognoscis Religionis ordinem potius, quam præesse. Nôsti itaque inter hæc ex illorum te pendere iudicio, non illos ad tuam redigi velle voluntatem. Etsi cunctis generaliter Sacerdotibus rectè Divina tractantibus fidelium corda convenit submitti: quanto potius sedis illius Præsuli consensus est adhibendus, quem cunctis Sacerdotibus & Divinitas summa voluit præeminere, & subsequens generalis Ecclesie pietas jugiter celebravit?

Hæc ergo suppositâ Ecclesiasticæ supra sæcularem potestatem prerogativâ, & excellentiâ, argumentari sic licet. Ad minus tantum debemus Ecclesiasticæ potestati in sæcularia bona, personasque concedere, quantum conceditur temporalî potestati in bona, & personas Ecclesiasticas: cur enim majori potestati, & nobiliori minus concedamus? Videmus verò passim, Principes temporales, in Galliâ præsertim, indirectam potestatem in personas, & bona Ecclesiastica exercere; quæ tamen omni jure Divino, humanoque exempta esse, omnes fatentur.

Reflexio.

39. Reflexionem super isthæc argumentatione faciendo, disquiro; quia solis super lunam præminencia lunares influxus non valet ex integro moderari, quod minus in hominibus pericæ prævaleant in ordine ad quosdam sublunariis noxios effectus; An majoris erga Regiam potestatem sit Ecclesiasticæ autoritatis efficacia, universis Regiæ Majestatis juribus prævalere potens? Et quia Gelasius Papa Sacerdotij, & à fortiori Summi Ecclesie Pontificatus supra Imperatorem præminentiam videtur definisse præcisè in ordine ad spiritualia, quo jure extendatur ad temporalia, & quidem cum vi coercitivâ, & quasi coactivâ? Certè S. Hieronymus Epist. 2. ad Nepotianum. Ecclesie sanctæ Antistites ita alloquitur: Recordemur semper, quid Apostolus Petrus (sux Epist. 5.) præcipit Sacerdotibus: Pascite eum, qui in vobis est, gregem Domini, procedentes non coactè, sed spontaneè secundum Deum, neque turpis lucrû gratiâ, sed voluntariè, neque ut dominantes in Clerum (multo minus in potestatem Regiam) sed forma sacri gregis ex animo. Ex cuiusmodi Patrum sententis redarguunt Neoterici, quod Deus unicam supremam archieclonicam, & autoritativam potestatem, jure gladij armatam instituerit in terris, cujus proinde juris

R 2

dictione

ditioni omnis anima, juxta Apostolum Rom. 13. subiecta, & ad imperata omnia debeat esse obnoxia; atque hoc prætendunt probari, tum quia Christus Magistratibus se subiectum professus est, solvendo pro se, & Petro vespitali Matth. 17. & 27. tum quia veteres Sacerdotes Regibus suis subiectos fuisse, liquet ab exemplo Salomonis Abiatharem deponentis: tum quia in Novo Testamento Rom. 13. v. 1. Tit. 1. v. & 1. Petri 2. v. 13. præcipitur omnibus, nullo excepto. obedientia civilis. Quandoquidem igitur ex hisce subinferant Neoterici, contra jus Dei, & naturæ facere, qui externam, & supremam ejusmodi jurisdictionem civili collateralem, ne dicam, superiorem, & majorem invehunt, & imperium in Imperio ædificant; ex altioribus fidei principijs oportet, Pontificiæ authoritatis super Regiam potestatem majoritatis jus demonstrare, priusquam subsistere valeat illa *dicti* Authoris argumentatio.

CONCLUSIO.

40. **A**rgumenta quæcunque sive ex sacris Canonibus, sive ex Conciliorum Oecumenicorum sanctionibus, sive ab exemplis Summorum Pontificum, sive ab authoritate Theologorum, ac Ecclesiæ sanctæ Doctorum, sive ex rationibus desumpta, ad ostendendam Summi Pontificis supra Reges quoad temporalia *indirectam* potestatem, non habent vim, nisi in prudentia etiam infusæ, non autem fidei lineâ convincentem, nisi quatenus per hanc resolvuntur in fidei principium subsistens ex hisce *Ioannis 1. Pasce oves meas.* & *Matth. 6.* ad Petrum prolatis verbis Christi: *Tibi dabo claves Regni Cælorum, quodcumque solveris super terram &c.*

Explicatur. Etenim ipsa Canonica, seu Conciliaris sanctionis, Pontificiæque cujuscunque decisionis natura est, ut sit fundata supra Petram, adversus quam portæ inferi non prævalebunt. Hujus autem Petræ fundamentum non est, nisi fidei veritas, verbo Dei vel scripto, vel tradito manifestata. At ipsa quidem Conciliarium, & Canonicarum sanctionum, Pontificiarumque definitionum uniformis traditio validum præbet argumentum Divini traditi verbi, quod tamen, habito saltem respectu ad homines, tantò magis est convincens, quanto efficacius demonstrari valet ex sacris Litteris, quemadmodum ex præadductis Christi verbis posse talem fieri demonstrationem, constat ex dictis *superius*. Et verò Theologicæ quoque demonstrationis, ex qua unice pendet Theologorum, ac Ecclesiæ Doctorum authoritas, est ea natura, ut resolvatur in fidei principia. Potest equidem vera quoque demonstratio Theologica subsistere, si ex uno fidei, & altero naturæ lumine noto principio procedat. At tunc naturalis luminis principium combinatum cum fidei

principio ex hoc in tantum sublimatur, ut sob utriusque inter se collatione resultet aliud quoddam *Divine Revelabilis dicit solutum*, lumen objectivum, per quod subsistat vis conclusionis Theologicæ illativa cum certitudine consequentis, licet inevidente, attamen plus, quàm metaphysicâ, proprieque vocatâ Theologicâ, in ipsum fidei lumen reducibili. Cujusmodi adeò Theologicæ demonstrationis vim convincentem hæcenus inquirebamus, ostendimusque, eam non subsistere, nisi ex resolutione in præadducta fidei principia, uti etiam in virgam correctoriam, & coercitivam *Matth. 18.* descriptam. Sub quâ proinde methodo Theologicæ demonstrationis, enitemur præsentis quoque conclusionis probationes expendere.

PROBATIO I.

Reflexiva super *primum* nostratis sententiæ à n. 30. propositum argumentum.

41. **E**O argumento dicebamus, evinci quidem, quod perjuri reatus subsit coercitivæ virgæ *Matth. 18.* Ecclesiæ per Christum concessæ, ad excommunicationis usque censuram procedere potenti. An verò ad Regum usque exauthorationem, ac depositionem extendi valeat, clarè evincitur ex præadductis *Joan. 21.* & *Matth. 16.* sacris textibus Evangelicis, uti mox ulterius ostendetur. Nempe duplex est in Ecclesiâ tribunal à Christo institutum. Unum fori *interni* penitentiale, cui subijciuntur quorumvis Christianorum, cuncta etiam secretissima cordis peccata. Cur hoc? Nisi quia Christus *Ioannis 20.* Apostolis, ejusque successoribus indefinitè dixerat: *Quorum remiseritis peccata, remittentur eis &c.* In quo autem consistit peccati ratio, nisi in moralitate deviance à regni cælorum, & hinc supernaturalis ordine? At Christus non minus indefinitè dixit, *si peccaverit in te frater tuus* (repudiata fraternâ correctione) *demonstret eum Ecclesiæ, quam si non audierit, sit tibi sicut Ethnicus, & publicanus.* Hic autem per Christum constitutus procedendi modus denotat ordinem ad forum visibile, ac *externum* Ecclesiæ, cui proinde ex Christi Domini institutione subest omne fratris Christiani peccatum, si tamen respectu illius fori probari valeat. In aperto igitur est, præter secretum concientie forum penitentiale, à Christo institutum, esse alterum quoque forum *externum*, & *judicium* Ecclesiasticæ potestati conceditum. In hoc proinde foro Ecclesiæ *externo*, quis in teris supremam habet authoritatem, nisi Petri successor, cui omnes Christi oves sunt concredite, & cui commisse sunt claves Regni Cælorum, & triumphantis, & militantis? Quam verò est materia hujus fori, nisi quam Christus definitè hisce verbis ad Petrum prolatis: *Quodcumque solveris, seu ligaveris?* Hoc verò *Quodcumque*, utpote universalitatis vocabulum, num arctius exponi debet, quàm illæ indefinitæ Christi voces: *Quorum remiseritis peccata: & si peccaverit in te frater tuus.* Si ergo ex vi harum indefinitè positarum vocum, foro Ecclesiæ *tuis* se-

creto pos-

certo poenitentialium publico iudiciario sub-
sit omnis moralitas à Regno Cælorum, seu si-
ne supernaturali devians, quid nisi sub isto uni-
versalitatis vocabulo dixeris, denotari quod-
cumque *Morale*, quâ habens ordinem ad Reg-
num cælorum seu militans, seu triumphans?
Quod si ergo illa Petro, ejusque successori
fori externi potestas superextendi debeat su-
per *Quocunque*, atque ad eodè regiminis quoque
politici exercitio & applicabilitate subjectivâ,
quâ *moralitatis in Regnum Cælorum ordinabilis for-
malitatem* superinduente, quomodo fas est, dic-
cere talem in Regibus moralitatem *in foro con-
scientiæ*, non verò in ordine ad *externum ju-
diciarium Ecclesiæ forum*, esse subiectam Apo-
stolicæ autoritati, protensæ super *Quocunque*,
universalitatem designante, cum tamen re-
spectu fori *interni* subjectio peccatorum non
nisi sub voculâ indefinitâ definitur? Quod
si ergo sub illo *Quocunque* super omnem Christi
ovem, & omnimodam in *externo foro* pro-
babilem *moralitatis in Regnum Cælorum ordi-
nabilis formalitatem* protensio, contineatur &
Rex Christianus, quâ Christi ovis, & cun-
ctâ ejusdem quoad Regiæ potestatis exerciti-
um, & applicabilitatem, *moralita*, quomo-
dò hæc non universaliter dicenda est, subesse
Pontificis autoritati, seu potestati solvendi?
Ubi verò Regiæ potestatis jus, quâ huic per-
sonæ sub *moralitate ad Regnum Cælorum ordina-
dâ applicabilitate* contingat per illam Apo-
stolicam autoritatem ex *caulis moralibus*, Reg-
num Cælorum tam militans, quam triumphans
reipientibus, Regisque depositionem effla-
gantibus, solvi, quomodo intelligi potest
non esse factâ *effectivâ* Regis exauthoratio? In
aperto igitur est, ex præadductis fidei princi-
pijs demonstrari Summi Pontificis potestatem
erga Reges Christianos, à Regni Cælorum
& militantis, & triumphantis ordine deficientes,
exauthorandos.

PROBATIO II.

Reflexiva super *secundum* nostratis sen-
tentia argumentum.

41. Hujus argumenti vis reducitur ad hoc pun-
ctum, quod oporteat, Summo Pontifici
concedere saltem autoritatem *Iuris Divini dubij*
declaratoriam. At quemadmodum Christi
verba: *Quorum remisistis peccata*, non impor-
tant potestatem meâ declaratoriam remissio-
nis peccatorum, sed verè absolutoriam, sic ista
Christi ad Petrum dicta verba: *Quocunque sol-
veris &c.* denotant veram solvendi potestatem.
Solutio autem juris ejusmodi eatenus tollit
materiale saltem ejusmodi juris substratum, ut
consequenter ac *indirectè* fiat solutio istius quoque
juris super tali *materiale* substrato fundati.
Quia igitur Regia potestas non tam in se *for-
maliter* spectata, utpote ut sic non dependens
à moralitate hominum, sed *immediatè* ex Deo
promanans, quam ex parte juris in hoc subje-
cto inexistentis, seu *materialis* substrati, per
quod isti homini sit appropriata, Regia Maje-
stas, ut sic ad *moralitatis Ecclesiæ clavibus* sub-

jectâ *lineam spectans*, sublit autoritati Ponti-
ficæ, solvendi potestate munita, ac super
Quocunque morali in Regnum Cælorum ordinabili
protensæ, evidenter sequitur, posse Regiam
potestatem *indirectè, materialiter, ac subjectivè* au-
ferri per Oecumenicam Summi Pontificis au-
thoritatem.

PROBATIO III.

Reflexiva super *tertium* nostratis senten-
tia argumentum à n. 35. deductum.

EX hoc, quod Reges ex *intrinsicco* Christi
43. caractere subeant talem respectu Eccle-
siæ obligationem, quæ complectitur omne id,
quod in ipsis *moralitatis*, ad Regnum Cælorum
ordinabilis, est particeps, atque ad eodè Regiam
quoque potestatem, quâ debito modo exer-
cendam, & applicandam: ex quo etiam fun-
damento sit consequens, quod Reges Chri-
stiani habeant munus, seu obligationem Ad-
vocati, ac Defensoris Ecclesiæ. Idcirco ex
hoc etiam titulo consequitur, quod Regia po-
testas tum quoad *morale* sui substratum, tum
quoad suos effectus *morales* ex *intrinsicco* cha-
racteris Christiani debito, in Regnum Cælorum
ordinabiles, *subjectivè* ad eodè, ac *materialiter*
spectata, sublit præactæ solvendi potestati,
Pastorali Petri successoris muneri per Christi
constitutionem annexæ.

PROBATIO IV.

Reflexiva super *quarto* nostratis senten-
tia argumento à n. 38. deducto.

Attendendo ad reflexionem *ibidem* à no-
44. bis factam, occurrit *inprimis* difficultas,
quod Petrus Apostolus 1. *sue Epist. cap. 5.* vi-
deatur à potestate Ecclesiastica omnem vim
dominativam exclusisse. Sed in quo consistit
ratio potestatis dominativæ, nisi quod vi
dominij sui possit homo ad placitum agere pro
sui commoditate, & utilitate propria, eum e-
contra jurisdictionis, maxime Ecclesiasticæ,
authoritas ejus sit conditionis, ut, qui eâ
potitur, unice attendere debeat spirituales
gregis utilitatem, animarumque sibi com-
missarum æternam, atque Religionis ac fidei,
Ecclesiæque sanctæ bonum, sicque ad eodè fieri
debeat forma gregis, seipsum pro ipsius sa-
lute lubenter impendens, simul tamen, ubi
opus fuerit, adversus lupos eidem insidian-
tes, magno cum Religionis zelo decertans, &
non tantum extra Ecclesiam eiciens, sed
autoritate suâ detrudens ad statum, in quo
amplius nocere nequeant?

Imò ipsa quoque politica autoritas ju-
45. risdictionis, si in sua præcisâ naturâ spectetur,
talem vim dominativam propriæ utilitatis, &
non potius publici boni prolecutricem ab-
horret in tantum, ut tyrannicum dici soleat
regimen, in quo non tam Republicæ utili-
tas, quam commoditas propria intenditur,
si tamen pura sit jurisdictionis potestas, re-
spiciens subditos, quâ in uno Regno, seu Ci-
vitate

vitae tum inter se quoad politicam, & socialem vitam, mediante *Justitiâ Commutativâ* & *Distributivâ*, tum in ordine ad bonum Reipublicæ per *justitiam legalem activâ & passivâ* bene coordinatos. Quia verò in plerisque Regnis Regalis jurisdictionis respectu vulgi non est purâ, sed mixta cum aliquâ vi dominativâ, cui præter subjectionem, politico regimini correlativam, responderi in subditis aliqua servitutis ad propriam Domini utilitatem reflexa species, idcirco Apostolus monuit quosque Ecclesiæ sanctæ regimini præfectos, ne dominentur in Clero, sed forma gregis facti, hujus & propriam spirituales utilitatem, & commune Christianæ Reipublicæ bonum intendant.

46.

Sed nunquid tali, quantumvis a vi dominativâ depurata jurisdictioni, ut ad Ecclesiæ sanctæ publicum, & cujusque Christi ovium privatum bonum, cum ordine ad Regnum Cælorum tam militans, quàm triumphans, efficaciter promovendum, prævalere posset, debuerat Divinitus concedi etiam aliquis gladius potestatis Politicæ quandoque adversariæ *coercitivæ*? Unde à ratione veri prorsus aliena est Neotericorum sententia, unicam in terris architectonicam, ut loquuntur, & autoritativam, jure gladij armatam, soli politico Magistratui competentem potestatem adstruens. Num enim, quia Christus pro se & Petro solvit vestigal, ex hoc arguere fas est, Christum noluisse Ecclesiæ suæ prospectum ex gladij spiritualis eidem concedendi *authoritativâ*, & *coercitivâ* potestate? Audi hæc super re Divum Chrysostrum in *cit. cap. 17. Matth. verba Christi Domini: Quid tibi videtur Simon? Reges terræ à quibus accipiunt tributum, aut censum; à filijs suis, non ab alienis? ita explicantem: Quod dicit Christus, tale est. Liber quidem ego sum, atque immunis à præstando censu: si enim Reges terræ à filijs suis non accipiunt, sed ab ijs, quos regunt imperio, longè magis liberum me ab hac repetitione esse oportet, qui non terreni cuiusdam Regis, sed cælorum Regis filius sum, & Rex. Tubet porò in ore piscis inventum staterem pro se, ac illo (Petro) dari, ne cum illi, cum ipse Petrus allatenus offenderentur. Quæ ergo non protervia Neotericorum, ex illo sacro Evangelij textu, Christi erga Magistratum politicum, & consequenter Ecclesiæ, Apostolorumque subjectionem probare nitentium?*

47.

In Veteri etiam Testamento non equidem ex *jure nature*, sed ex lege Divinâ *positivâ* præter Regiam potestatem erat sacerdotium, quod secundum spheram suam minimè subijciebatur iudicio politici regiminis, sed hoc debebat esse subordinatum Sacerdotij iudicio, quatenus juxta *Deut. 17. caput* inerat summo Sacerdoti potestas, tali cum autoritate in dubijs interpretandi leges judiciales, ut ejus sententiæ standum fieret, debueritque judex decretum, seu iudicium suum huic Sacerdotis sententiæ conformare, reusque mortis adeò pronuntiatu fuerit, qui Sacerdotis imperio, ac iudicis decreto, secundum istius sententiam ferendo, noluisset obedire.

48.

Quæ de Salomonis Abiatharem à Sacerdotio deponentis exemplo proferuntur, de ijs erit responsio *inferius*, ubi etiam illius Pon-

tificæ autoritatis, quæ Regiæ potestati suæ preminentis spheræ describetur: interea manifestum jam est redditum, Veteris Legis Sacerdotio fuisse autoritativam potestatem, gladij etiam *materialis*, juxta illius imperium, manu regiâ exercendi jure armatam. Talis ergo Ecclesiastica in Nova Lege, uti *suprà* dictum, gladius est tum vis *coercitiva* *Matth. 18.* descripta sub autoritate ad fidelium usque Communionis privationem, contumaci inferendam, judicialiter etiam procedendi: tum potestas ligandi, & solvendi *Quodcumque mortalitate ad Regnum cælorum tam militans, quàm triumphans ordinabili supervestitum*: inter quæ *moralia* utique est Regiæ quoque potestatis exercitium, & applicabilitas *moralis*, cujus proinde, si vi illius Ecclesiasticæ potestatis in Rege aliquo Christiano fiat solutio, quid huic superesse poterit de suæ Regiæ Majestatis jure?

Corollarium.

EX dictis inferitur; *In quantum ex Veteri Testamento argumentari liceat ad Pontificiæ supra Reges potestatis extensionem probandam?* Difficultatem hic ingerit exemplum Salomonis deponentis summum Sacerdotem Abiatharem; uti habetur *3. Reg. 2.* Quidni ergo, subinferunt Neoterici, par sit in Novo Testamento Regum erga Papam autoritas? Hoc expendens Bellarminus *lib. 2. de Romano Pontifice cap. 29.* respondet in primis; negandam esse paritatem inter Antiqui, & Novi Testamenti Summos Pontifices. Cum enim in Veteri Testamento promissiones tantum temporales fuerint, in Novo autem Testamento sint spirituales, ac æternæ; uti SS. Patres tradunt: non mirum esse, si in Testamento Veteri summa potestas fuisset temporalis, in Novo autem Fœdere spiritualis.

Deinde in Veteri quoque Testamento Pontificem fuisse Rege majorem, docent Philo de *vidimis*, Theodoretus *q. 1. in Leviticum.* & Procopius in *4. cap. Levit.* quod probatur tum ex *cap. 27. Num.* ubi dicitur, quòd ad verbum Pontificis Eleazari tam Princeps Iosue, quàm populus ingredi, ac egredi deberet: tum ex *Levit. 4.* ubi quatuor sacrificia instituantur, ex quorum ordine, ac magnitudine colligitur dignitas personarum, pro quibus fiebant. *Primum* itaque sacrificium erat vituli pro Pontifice: *Secundum* etiam vituli pro toto populo: *Tertium* hirci, adeoque vilium, pro Rege: *Quartum* capræ pro quolibet privato. Quare ad illud Salomonis, Abiatharem summum Sacerdotem deponentis exemplum, esse dicendum, quòd Rex iste, non ut Rex, sed ut Propheta & executor Divinæ justitiæ deposuerit Abiatharem, & substituerit Sadochum; siquidem *3. Regum 2.* asseratur Salomon, fecisse hanc amotionem; ut impleretur *sermo Domini, quem locutus est super Heli in Silo.* Nempe Deus Aaroni primitus, indeque Eleazaro quasi primogenito, eisque posteris destinaverat Pontificatum, traductum postea ad Heli, qui erat ex Ithamar. Ex quo ergo Dominus fecit super Heli sermonem de Pontificatu ejus familiæ

familia adimendo, & restituendo Eleazari posteritati, de qua erat Sadoch, nec Salomon, nisi ex hoc ad Domini sermonem respectu, fecit hanc commutationem, optimo jure dici potest, non esse factam autoritate Regia, sed ex speciali Dei jussu fuisse ab illo Rege peractam executionem justitiæ, a Domino decretæ.

51. Verum quomodocumque res ista se habeat, hoc est prorsus certum, quod Antiqui Fœderis Summus Sacerdos in his saltem, quæ ex specifico jure, ac mandato Divino incumbant ipsius officio, præeminuisset Regiæ potestati. Inter hæc autem erat, ferre sententiam autoritativam super iudicij veritate, quando de hoc variabatur inter iudices, cui Sacerdotis sententiæ omnino standum fuerat. Et quia eidem Sacerdotio competeat iudicium inter lepram, & lepram, inter causam, & causam, inter sanguinem, & sanguinem; quoad hoc etiam iudicium haud subdebatur, sed præminebat Regi; sicque adeo ex hac autoritate super Ozia Rege leprâ Divinitus tacto, proferebat sententiam separationis, non corporalis duntaxat, sed Civilis quoque, ac politicæ cum amotione à Regni administratione. Quod si ergo indubitata est Sacerdotij Mosaicæ in his, quæ à jure Divino eidem erant commissa, supra Regiam potestatem præminentia, haudquaquam dubitaret licet de Summi Pontificis supra Reges autoritativâ intra Novum Evangelij Fœdus præcellentiâ, in quantum est ipsi commissa super cunctas Christi oves cum virgâ correctoria & coercitiva, potestatem solvendi quodcumque in terris morale, quod ordinabile ad Regnum Cælorum tam militans, quam triumphans.

S. IV.

Articuli præsentis Corollarium finale.

52. EX dictis inferitur; Quam mereatur censuram sententia, Summo Pontifici autoritativam supra Reges Christianos quoad temporalia potestatem denegans? Ex Authore Regalis Sacerdotij cit. lib. 1. in fine §. 9. alias jam proferebamus: cum quaeritur, an Summus Pontifex in Reges, ac Regna temporalem habeat potestatem? Absolutè respondendi posse, nullam habere: cum enim hæc potestas sit indirecta, subsidiaria, per accidens, ac extraordinaria, non denominare subiectum, quod tale dicitur ab ijs, quæ plerumque, non verò, quæ raro accidunt. Per Leg. 3. & 4. ff. De LL. Et in hoc sensu locutum esse Innocentium III. in Cap. Per venerabilem. Qui filij sint legitimi. & Cap. Novit. De iudicij. Ubi absolutè Summus Pontifex negat, sibi esse potestatem temporalem in Reges Gallicæ: eaque si uteretur, indebitam, & usurpatam fore.

53. Nunquid verò, si quaestio sit; An Ecclesiæ potestas protendantur super temporalia? Respondere oportet, Summi Pontificis erga temporalia, ac iura Regia, in temporalium censu haberi solita, esse solummodò indirectam, subsidiariam, per accidens, ac extraordinariam. Si er-

go potestas hujusmodi non denominat subiectum; ergo æquè poterit absolutè negari, Summo Pontifici competere potestatem in temporalia; atque adeo jura Regia, utpote ut sic temporalitatem præferentia. Neque deest ratio, quia denominatio sequitur formam, non id, quod est materiale. Atqui Bona temporalia, ac Regiæ jura sæcularia formaliter ut sic non subduntur Pontificiæ potestati, sed materialiter duntaxat, sub altiori scilicet, quibus substernuntur, formalitate moralitatis in Regnum Cælorum ordinabilis. Hæc autem moralitas est quid spirituale, respiciens in proprio suo subiecto salutem æternam, ac respectu Ecclesiæ publicum hujus; atque sanctæ Religionis Bonum, Dei que cultum, quæ non mero naturali lumini commensuratum, sed quæ fidei lumini proportionatum: Quia igitur denominatio fit à formali; non verò à materiali; an non, sicuti absolutè dici potest, nullam esse potestatem temporalem Summo Pontifici in Reges, sed spirituales duntaxat, sic pariter negare licebit, Pontificiam potestatem protendi super Regum bona temporalia, seu jura Regia, quæ secundum naturam tuam spectata, sunt sæcularia.

54. Quo tamen minimè obstante, quis Catholicorum infictari auit, Regis Christiani jura etiam politica, seu sæcularia, cum ipsius personâ ad statum supernaturalem elevata, non lubesse moralitati in Regnum Cælorum ordinabilis? Hoc negare, foret profectò indignissimum Rege Christianissimo. Nunquid verò jura Regiæ, quantumvis sæcularia, quatenus moralitate in Regnum Cælorum ordinabilia sunt supervestita, superinduant formalitatem; sub quâ Regni Cælorum Summo Pontifici conceditis clavibus subiaceant? Hoc negare, foret perinde; ac negare, ijs clavibus lubesse quodcumque hominis Christiani, seu ovis Christi, morale in Regnum Cælorum ordinabile. An non verò istud pugnet cum apertis Christi Domini verbis Matth. 16. claves Regni Cælorum eatenus exponentis, ut Quodcumque in vi istarum Clavium à Petro, ejusque successore erit in terris solutum; pro soluto habendum esset etiam in cælo? Nunquid verò istud Quodcumque per Summi Pontificis potestatem in terris solubile complectitur temporalia, ac Regia, seu politica quæ sæcularia jura? Neutiquam. An igitur istud Quodcumque in terris per Ecclesiæ Claves solubile admittit aliquam exceptionem? At hoc dicere, foret, universalitatem illius Tô Quodcumque contra disertum Christi verbum è medio tollere. Illius igitur vocis Tô Quodcumque universalitas nullam quidem admittit exceptionem, sed explicationem Christi verbo consentaneam. Nunquid enim istud Quodcumque in terris per Vicariam Christi potestatem solubile ex Christi Domini institutione habet ut sic relationem ad Cælorum Regnum, seu militans, seu triumphans? Nónne verò hujus relationis ordo importat moralitatem status supernaturali commensurabilem, de cujus naturâ est, esse ordinabilem in Regnum Cælorum tum triumphans, tum militans? Nunquid autem istius ad Regnum Cælorum ordinabilitatis moralitas radicatur tum in fide, per quam sumus mem-

bra S Ecclesie, ceu unius Corporis mystici, tum in Christi per Baptismum impresso caractere, per quem subijcitur sancte Ecclesie, ejusque Clavibus? Nunquid autem membri ad corpus suam seu politicum, seu mysticum coordinatio, uti etiam erga sanctam Ecclesiam subiectio, ex ipsa connaturalitatis sue proprietate imponat obligationem ad curandum illius Corporis mystici, sancteque Ecclesie bonum publicum? An non igitur in vi hujus erga Ecclesiam, ceu Corpus mysticum coordinationis, seu subiectio in Rege Christiano, secundum quodcumque in terris morale suum spectato, est debitum ordinabilitatis ad bonum publicum Ecclesie? Quia igitur Quodcumque in terris Regibus Christianis inexistens Morale complectitur ipsorum Regia quoque jura secularia, sed materialiter duntaxat, ac indirecte, seu per accidens, nec aliter, nisi qua supervelita moralitatis in Regnum Caelorum seu triumphans, seu militans ordinabilis formalitate, sub qua moralitate eam lubent denominationem formalem, ut dicenda sint spiritualia, nunquid nefas esset negare, esse ut sic contenta sub illius Christi vocis *Et Quodcumque* universalitate, omne in terris morale in Regnum Caelorum ordinabile complectentis? Quia vero haec ad istam moralitatis in Regnum Caelorum ordinabilis denominationem jura Regia, utpote secularia, se habent solum materialiter, ac per accidens,

nec adeo dici possunt subjacere *directe* Clavium Ecclesie authoritati, neque vero denominatio facienda est ex illo, quod solum *indirecte*, praecipue materialiter duntaxat, vel etiam per accidens competit, nunquid secundum praescripta principia adhuc defendi potest, quod Ecclesie potestas sit spiritualium solummodo, non temporalium.

Secundum haec igitur principia, Regem Christianissimum velle pronunciarie exemptum ab illa Regiorum jurium moralitate, Ecclesie Clavibus *indefinitè*, ac *universaliter* subiecta, perinde foret, ac ipsum alienum facere a Christiano caractere, vel si jura Regia, licet laicalia, statuatur esse capacia moralitatis in Regnum Caelorum ordinabilis, oportebit fateri, ea materialiter, indirecte, ac per accidens subijci Clavibus sancte Ecclesie, non quidem sub ratione sui temporalitatis, sed sub formalitate moralitatis in Regnum Caelorum ordinabilis. Secundum qua proinde distinctionem, si Clero Gallicano placuerit *primae* propositionis suae intelligentiam moderari, poterit forte sustineri secundum expositionem reflexionis mox exponenda, sin minus, ipsimet sint ejus tenentis Censores, quomodo cohaerere valeat cum *indefinita* super *Quocumque* in terris Morali, qua in Regnum Caelorum ordinabili, protensa Ecclesie sancte Clavium, Summi que Pontificis Oecumenici solvendi, ac ligandi potestate,

F I N I S

ARTICULI PRIMI.

SUM